

*Герцег В.,
аспірант економічного факультету
спеціальність 051 «Економіка»,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна*

ФІНАНСОВА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФРАСТРУКТУРНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Фінансову спроможність регіону або держави можна трактувати, як можливість до розширеного самовідтворення з метою збалансованого задоволення потреб регіону, держави забезпечення стійкого розвитку та процвітання як регіону, так і держави в цілому.

Фінансова складова сільських територій залежить від їх територіальної приналежності, ресурсів, видів економічної діяльності та населення, яке проживає на певній території. Щоб зрозуміти зміст фінансових відносин, джерела формування фінансів, варто визначити, що розуміється під поняттям «фінансовий потенціал».

Фінансовий потенціал – спроможність акумулювати фінансові ресурси за допомогою використання наявних дохідних джерел та формування сприятливого інвестиційного клімату завдяки застосуванню відповідних фінансових інструментів з метою забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку відповідної території [2].

Фінансовий потенціал – це формування, розподіл та перерозподіл, використання, накопичення та примноження фінансових активів в процесі суспільного відтворення для забезпечення прискореного розвитку економічної системи.

Кожна сільська територія володіє власним фінансовим потенціалом та займається розподілом, використанням накопиченням і примноженням фінансів для вирішення соціально-економічних питань та задоволення потреб сільської громади. З одного боку під сільською територією розуміють простір, територію проживання сільських жителів, а з іншого – соціально-природне, виробниче середовище, яке включає економічну, соціальну та екологічну складову

Багато уваги сьогодні акцентується на концепції багатофункціональності села і сільських територій. Політика держави спрямована на забезпечення сталого розвитку села, підвищення життєвих стандартів, покращення якості життя населення, збереження їх традицій та культури.

В. П. Рябоконтюк розглядає два основні концептуальні підходи до підтримки розвитку сільських територій [8]. Перший – галузевий, який зорієнтований на розвиток аграрного сектору сільської економіки. Основними суб'єктами господарювання вважаються підприємства з виробництва

сільськогосподарської продукції, основна частка населення задіяна в сільському господарстві. Другий – територіальний, який розглядає всі аспекти та можливості сільського простору, а не тільки сільське господарство. Цей підхід передбачає комплексний розвиток сільських територій з урахуванням їх природно-кліматичних, демографічних, соціальних та економічних умов. Концепція сталого розвитку сільських територій України на період до 2020 року території базується на галузевому підході розвитку цих територій, але містить елементи територіального підходу. Вона охоплює такі аспекти: підвищення рівня зайнятості та збільшення доходів сільського населення; розвиток інженерної та соціальної інфраструктури сільських населених пунктів відповідно до соціальних стандартів і збільшення обсягу надання соціальних послуг сільському населенню; поліпшення екологічної ситуації у сільській місцевості; підвищення якості освітніх послуг відповідно до державних стандартів початкової, базової і повної середньої освіти; розвиток фізичної культури і спорту; відновлення та охорони об'єктів історичної, природної та культурної спадщини на сільських територіях [6].

Тільки комплексне поєднання вищезгаданих підходів може дати ефективний результат, щодо забезпечення соціально-економічного розвитку сільських територій. Оскільки потенціал сільських територій необхідно розвивати сповна, а не тільки в одному напрямку..

Державна політика щодо забезпечення інфраструктурного розвитку сільських територій повинна бути спрямована на ефективну співпрацю та узгодження функціональних обов'язків органів державної влади, місцевої влади, суб'єктів господарювання, громадських організацій, територіальних громад та самого населення.

Фінансова складова інфраструктурного розвитку сільських територій відіграє дуже важливу роль у реалізації запланованих намірів, виконанні проєктів, вона є підґрунтям до структурних змін та покращення умов проживання сільських жителів.

Джерелами фінансування соціальної розбудови села є асигнування державного та місцевого бюджетів, позабюджетних та спеціальних фондів, добровільні внески суб'єктів господарювання сільських територій, громад, кредитні ресурси, благодійні фонди, різного роду інвестиції. Згідно Закону України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу» фінансування виробничої інфраструктури – на розвиток будівництва, прокладання водопроводів, каналізаційних систем і споруд, шляхів газо- і електропостачання, об'єктів побуту здійснюється за рахунок державного та місцевого бюджетів. Галузі невиробничої інфраструктури – освіта, культура, охорона здоров'я, спорт, рекреація фінансуються також з державного та місцевого бюджетів, а також з добровільних внесків сільських жителів, підприємців, інвесторів та громадських організацій, які добровільно

прагнуть покращити умови проживання сільських жителів та розширити сферу послуг у сільській місцевості.

Розподіл фінансових ресурсів, спрямованих на розвиток села, здійснюють органи місцевого самоврядування та місцеві державні адміністрації, які несуть відповідальність за цільове і ефективне їх використання.

Через відсутність достатньої кількості фінансових ресурсів, дефіцит державного бюджету, неможливість вирішення питань сільського розвитку на державному рівні, сьогодні актуальним стає посилення ролі місцевих територіальних громад в управлінні сільськими територіями – децентралізація влади.

Висновки і пропозиції. Проаналізувавши джерела фінансування сільських територій, можемо зробити висновок про необхідність здійснення контролю ефективного використання коштів та витрачання їх за призначенням, фінансування програм та проєктів до повної їх реалізації, а не припинення чи призупинення на початковому етапі. Повинна бути чітко узгоджена державна політика між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, яка опиратиметься на нормативно-правову базу, щодо забезпечення інфраструктурного розвитку сільських територій. Ураховуючи викладене, вважаємо доцільним дослідження ефективних механізмів управління фінансовими ресурсами регіонів країни.

Список використаних джерел

1. Бойко Л. М. Стан соціальної сфери як чинник стабільного розвитку сільських територій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/Zik/2013_1/07_1_13.pdf.

2. Буряченко А. Є. Фінансовий потенціал регіонального розвитку: Монографія. – К.: КНЕУ, 2013. – 342 с.

3. Вахович І. М. Фінансове забезпечення розвитку сільських територій [Електронний ресурс] / І. М. Вахович, В. Ю. Дорош, М. В. Андріюк // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(5). – С. 31–37. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10\(5\)_6.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2013_10(5)_6.pdf)

4. Економічний розвиток сільських територій України [Електронний ресурс]. – К.: ПРООН, 2012. – Режим доступу: http://cba.org.ua/images/stories/documents/RED_manula_final_printed.pdf

5. Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу». – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2346-12>

6. Проєкт Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 роки /Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <http://minagro.gov.ua/system/files>.

7. Проблеми та перспективи розвитку сільських територій України (на прикладі Карпатського регіону) : науково-аналітична доповідь / [В. В. Борщевський, Х. М. Притула, В. Є. Крупін, І. М. Куліш] ; НАН України. Інститут регіональних досліджень ; [наук. ред. В. В. Борщевський]. – Львів, 2011. – 60 с.

8. Рябоконт В. П. Розвиток соціальної інфраструктури / В. П. Рябоконт // Економіка АПК, 2016. – Вип. 4. – С.56-65.